

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.791/2017/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Fodor Tímea (ügyvéd)

Az alperesek:

I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az I.-III. rendű alperesek képviselője:

Dr. Kovátsits László ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovátsits László ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az I.-II.-III. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.I.20.214/2016/4/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szombathelyi Törvényszék 18.P.20.852/2016/2-II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja azzal a pontosítással, hogy az I.-II. rendű alperesek által közzéteendő helyreigazító közlemény szövegéből a való tények közlésére vonatkozó szövegrészt mellőzni rendeli. Kötelezi a III. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a III. rendű alperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] .. személyhez fűződő jogai megsértése miatt 2013. évben ..I. rendű alperes (jelen per felperese), a .. II. rendű alperes, valamint a .. III. rendű alperes ellen pert indított. Az első fokon eljáró Veszprémi Törvényszék 7.P.20.997/2013/42/II. számú ítéletével a keresetet az I. rendű alperes (jelen per felperese) ellen elutasította, a II. rendű és III. rendű alpereseket ugyanakkor marasztalta. Kötelezte őket arra, hogy elégtétel adásaként 15 napon belül saját költségükön a www.nyugat.hu honlap Közélet rovatában az eredeti közleménnyel azonos betűtípussal tegyék közzé az alábbi közleményt:
- „A 2013. április 29-én megtartott sajtótájékoztatón az .. Szervezetének képviselője valótlanul állította, a ..n megjelent „...” című cikkben valótlanul híresztelte, hogy .. a trafikpályázat nyerteseiről a végső döntést .. mondta ki. Ezért vele szemben sajnálkozásunkat fejezzük ki.”
- [2] .. az ítéletnek az I. rendű alperessel (jelen per felperesével) szemben előterjesztett keresetét elutasító rendelkezés ellen fellebbezéssel nem élt, ezért ebben a vonatkozásban az ítélet jogerőre emelkedett. A Győri Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatta, és a II. rendű alperessel szemben benyújtott keresetet teljes egészében elutasította. A jogerős ítélettel szemben az alapügy felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához.
- [3] A Kúria 2016. szeptember 21-én megtartott tárgyaláson hozott ítéletében a felülvizsgálati kérelmet alaposnak találta, s a közlemény keretében az I. rendű alperest (jelen per felperesét) nevesítve közzétenni rendelte.
- [4] A .. elnevezésű napilag 2016. szeptember 22-ei számában „...” címmel jelent meg az ítéletről tudósítás. Ebben rögzítették, hogy a Kúria kimondta, hogy a ..portál és az .. megsértette .. jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait. A cikk szövege a következő volt:
- „A .. nevében ..2013-ban tartotta azt a sajtótájékoztatót, ahol elhangzott: dr. Hende Csaba, a város országgyűlési képviselője hozta meg a döntést arról, kik nyerhettek Szombathelyen a trafikpályázaton. .. ekkor pert indított .., az .., valamint a cikket közlő nyugat.hu internetes portál ellen. Első fokon igazat adtak neki, másodfokon nem, viszont szerdán a Kúria úgy döntött, hogy az .. és a .. megsértette a jó hírnévhez való személyiségi jogát, és azt is kimondta, hogy az I. rendű alperes, .. is jogot sértett kijelentésével. A Kúria úgy nyilatkozott: a politikusok közszereplők, így többet kell eltűrniük, ám az nem tartozik ide, ha teljes valótlanságot állítanak róluk nyilvánosan - mondta lapunknak az országgyűlési képviselő ügyvédje,, akit más ügyben a független bíróság jogerősen szabadságvesztésre ítélt adócsalás és okirat hamisítás miatt, immár arról is jogerős papírja van, hogy

nem csak csaló és hamisító, de hazug rágalmazó is - kommentálta az ítéletet .., aki hozzátette: Ez az ember az .. szombathelyi frakcióvezetője. Őt választották főnöküknek .. és a többiek. Szégyen ez az ..-re, és szégyene ez az ember .. is." A II. rendű alperes által szerkesztett vaol.hu internetes portálra ugyanezen tartalommal került fel cikk 2016. szeptember 21-én, az itt alkalmazott cím: „...” volt.

- [5] A felperes 2016. szeptember 22-én juttatott el az I. és II. rendű alperesekhez sajtó-helyreigazítási kérelmet, ebben azt kérte, hogy a .. napilapban, illetve a .. internetes portálon közöljék: azt a valótlan tényt állították, hogy .. győzött .. ellen, valamint valótlanul híresztelték, hogy a Kúria kimondta, hogy .. jogot sértett egy kijelentésével, továbbá valótlanul híresztelték, hogy .. arról is jogerős papírja van, hogy hazug, rágalmazó. Az I. és II. rendű alperesek a kérelemnek nem tettek eleget.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében arra kérte kötelezni az I.-II. rendű alpereseket, hogy az általa előterjesztett helyreigazítási kérelemmel egyezően kötelezze a bíróság őket a helyreigazító közlemény közzétételére. A felperes keresetében előadta, hogy az alperesek a valótlan állításukat, illetve híresztelésüket bizonyítani nem tudták, ezért helyreigazításra kötelesek. Kiemelte, hogy a Kúria őt saját személyében nem marasztalta el, nem állapította meg, hogy ő jogsértést követett volna el, figyelemmel arra is, hogy a keresetet elutasító rendelkezés vele szemben első fokon jogerőre emelkedett. A felperes a III. rendű alperest a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.
- [7] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Előadták, hogy .. és jogi képviselője, .. 2016. szeptember 21-én sajtótájékoztatót tartottak, és ezen számoltak be a Kúria ítéletéről. Információik erről a sajtótájékoztatóról származtak. A cikkekben nem állították, hogy .. a felperessel szemben pert nyert volna, csupán az ő „győzelmről” számoltak be.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Álláspontja szerint az I. és II. rendű alperesek a felperesről valótlan tényt nem állítottak vagy híreszteltek, vele kapcsolatban való tényeket hamis színben nem tüntettek fel, ezért helyreigazításra nem kötelezhetők. A cikkek címe pontosan határozta meg azt, hogy a személyiségi jogi perben az internetes portál és a .. mint alperesek sértették meg .. személyiségi jogait. A címek nem hordozták magukban, hogy .. pernyertes lett volna a felperessel szemben. A cikkek érdemben azt tartalmazták, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet a személyiségi jogi per II. és III. rendű alperesei jogsértését a jelen per felperesének személyével

összefüggésbe hozta oly módon, hogy az elégtétel adás keretében közvélemény közlemény kifejezetten nevesítette a jelen per felperesét, és ez a felperes kudarcát és egyben .. győzelmét jelenti. Az elsőfokú bíróság szerint azzal, hogy a Kúria ítélete a felperest nevesítette, nem jogsértő az a fordulat, hogy .. arról is jogerős papírja van, hogy hazug és rágalmozó. Az elsőfokú ítélet rögzítette azt is, hogy az írás sugallata nem képezheti sajtóhelyreigazítás tárgyát. Az elsőfokú bíróság szerint a cikkből nem derül ki, hogy sajtótájékoztatón elhangzott információkat közölte, az a hiteles tájékoztatás érdekében elvárható lett volna, miként az is, hogy megkíséreljék a felperes megnyilatkoztatását, mindez azonban csak etikailag kifogásolható, a per érdemére nincsenek kihatással. Az elsőfokú bíróság a pereszes felperest kötelezte a perköltség, valamint az eljárási illeték megfizetésére.

[9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és 15 napos teljesítési határidővel az I.-II. rendű alperest helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte a perbeli cikkekkel azonos helyen és módon. A II. rendű alperes esetében meghatározta a közlés minimális időtartamát is.

[10] Az eredeti közlemények helyének feltüntetését követően a helyreigazítás szövege mindkét esetben a következő volt: „A valóságot hamis színben tüntette fel a „...” címmel, illetve annak híresztelésével, hogy a .. által indított személyiségi jogi perben a Kúria kimondta volna, hogy a per I. rendű alpereseként .. is jogot sértett kijelentésével, továbbá annak híresztelésével, hogy .. „immár arról is jogerős papírja van, hogy hazug rágalmozó is”.

Ezzel szemben a valóság az, hogy .. által indított személyiségi jogi perben a Veszprémi Törvényszék .. I. rendű alperessel szemben a keresetet elutasító ítéleti rendelkezése - fellebbezés hiányában - első fokon jogerőre emelkedett, így az nem képezte a további fellebbezési és felülvizsgálati eljárás tárgyát. A Kúria a személyiségi jogi per II. rendű alperesének terhére változtatta meg a jogerős ítéletet, megállapítva, hogy annak magatartása a felperes személyiségi jogait sértő volt, illetve a II. és III. rendű alperes vonatkozásában rendelt elégtételt adó nyilatkozat tartalmát módosította annyiban, hogy a nyilatkozatban a II. és III. rendű alperest annak közzétételére is kötelezte, hogy a sajtótájékoztatón elhangzott jogsértő közlést az MSZMP szombathelyi szervezetének képviselője, .. tette. Ebből következően a felülvizsgálati eljárás során .. nem .., hanem a személyiségi jogi per II. és III. rendű alperesével szemben lett pernyertes. A felülvizsgálati eljárás során sem került megállapításra .. jogsértése (személyes felelőssége) a közzétenni rendelt közlemény csupán azt tartalmazta, hogy ő tette azt a kijelentést, amellyel összefüggésben a személyiségi jogi per II. és III. rendű alperesének terhére a személyiségi jogsértést a bíróság kimondta.”

[11] A döntés megváltoztatására figyelemmel az ítélőtábla mellőzte a felperesnek a III. rendű alperes javára történő elsőfokú

perköltségben, illetve az állam javára feljegyzett illetékben történő marasztalását. Kötelezte a III. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 48.100 forint elsőfokú perköltséget, és 19.050 forint másodfokú perköltséget. Kötelezte továbbá a III. rendű alperest 72.000 forint elsőfokú és 96.000 forint másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

- [12] Indokolásában a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Kúria időközben írásba foglalt ítéletében foglaltakkal kiegészítette. Ebből kiemelte azt, hogy az elégtételként közzé tenni rendelt közlemény nem az I. rendű alperes (jelen per felperese) által elkövetett jogsértés tényét, hanem azt tartalmazta, hogy a jogsértőnek minősített nyilatkozatot az I. rendű alperes tette.
- [13] A jogerős ítélet indokolása szerint a kifogásolt cikkek közzétételének vizsgálata esetén a valóságot hamis színben tüntetik fel, a cikkek címe a cikk szövegével is egybevetve azt a hamis látszatot keltik, hogy az alperes felülvizsgálati eljárásában a .. felperes pereszes lett .. szemben. A Kúria döntésének szembeállítása a másodfokú döntéssel azt a hamis látszatot kelti, hogy a felülvizsgálati eljárásnak tárgyát képezte .. polgári jogi felelősségének vizsgálata. Kiemelte: a Kúria ítélete nem mondta ki, hogy .. is jogot sértett a kijelentésével. Ténykérdés az, hogy ..szemben a személyiségi jogsértés szankciójának alkalmazására irányuló kereset jogerősen elutasításra került, és a Kúriának eljárásjogi lehetősége sem lett volna annak megállapítására, hogy ő saját személyében jogot sértett. A jogerős ítélet szerint a cikkek címe önálló életet él a bírói gyakorlat szerint, hiszen számosan csupán a címeket olvassák el .., valamint a cikkhez csatolt .. ábrázoló fotó alatt vastag betűvel kiemelt felirat: „... perelt: megsértették a személyiségi jogait” felerősíti azt a hamis látszatot, hogy a jelen per felperese is megsértette .. személyiségi jogait. A jogerős ítélet azt is megállapította, hogy a cikk címével és a második kifogásolt kitétellel, valamint a fénykép alatti felirattal együttesen értelmezve szintén hamis látszatot kelt, amikor arról ír, hogy a jelen per felperesének jogerős papírja van arról, hogy hazug és rágalmozó is. A jogerős ítélet indokolása szerint a cikk tárgyi tévedéseiből és megfogalmazásából következő pontatlanságok a közlemény egészéhez képest nem minősülnek lényegtelen, közömbös tévedésnek, pontatlanságnak, ezért a jogerős ítélet a helyreigazítást elrendelte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen az I.-II.-III. rendű alperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a kereset teljes elutasítását, tartalmilag az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Megsértett jogszabályként megjelölték a Pp. 3. § (2) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1), 343. § (1), 345. § (2) bekezdését, valamint a 2010. évi CIV.

törvény (a továbbiakban: Smtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdését. A kérelem álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mérlegelte helyesen a mérlegelésre álló bizonyítékokat, a kifogásolt kitételek megalapozottan valós tényekből levont következtetéseket tartalmaztak. A felperes politikai közszereplő, aki pártját megszemélyesíti, így a személye összefonódik az adott személyiségi jogi perben ténylegesen elmarasztalt .. Abban a perben a pártot elmarasztalták, márpedig az elmarasztalást megalapozó kijelentést nem vitatottan a jelen per felperese tette meg, ezt a Kúria is megállapította. Ehhez képest egy közéleti politikai vitában valós tényekből okszerű következtetéseket vont le a cikk, és a Kúria döntéséről formáltak megfelelő véleményt. A „hazug és rágalmazó” kifejezések használata kapcsán a kérelem kifejtette, hogy ezeket a kifejezéseket köznap értelemben kell vizsgálni, és ilyen módon használatuk a bírói gyakorlat szerint megengedett a tényalap fennállása esetén. Kihangsúlyozta a kérelem azt, hogy a felperes politikai közszereplő, ezért személyével kapcsolatban a szabad véleménynyilvánítás lehetőségei az átlagosnál jóval tágabbak. Utalt arra is a felülvizsgálati kérelem, hogy alapvetően sajtótájékoztatón elhangzottakat közöltek, amelyről való tudósítás az alpereseknek nemcsak joga, hanem egyben kötelessége is.

- [15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint már a cikkek címe is valótlan állítást, hiszen a „győzelem” egy per kapcsán csak perbeli siker lehet, ez pedig nem következett be. Álláspontja szerint nem fogadható el a konkrét bírósági döntés relativizálása, és a releváns tények elhallgatása. Utalt arra is, hogy .. semmilyen sajtótájékoztatón nem vett részt, így az alperesek arról nem is tudósíthattak. A sértő kifejezések használata kapcsán előadta, hogy nem volt fokozott tűrési kötelezettsége, tekintettel arra, hogy nem közügyről, nem közéleti vitáról volt szó.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [17] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati eljárásban érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést csak a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival alapvetően ellentétes értékelése valósíthat meg.
- [18] Az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint

Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A (4) bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére.

- [19] Az Smtv. 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A 4. § (3) bekezdése szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcst, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárait és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről. A 12. § (1) bekezdése értelmében ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítás valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, és ehhez képest melyek a való tények.
- [20] A helyreigazítási igény tartalmi vizsgálatának legfőbb szempontjait a Legfelsőbb Bíróság PK 12-es számú állásfoglalása tartalmazza. Annak megfelelően a sajtó-helyreigazítási igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.
- [21] A Kúria az alperesek felülvizsgálati kérelmét nem találta alaposnak. A jelen esetben felülmérlegelésre okot adó körülményt nem észlelt.
- [22] Az alperesek kérelmének alapja az volt, hogy a kifogásolt közlések valós tényekből levont okszerű következtetések, ezen vélekedéseket pedig a felperes politikai közszereplőként túrni köteles. Az alperesek szerint a felperes személye összefonódik az általa képviselt politikai párttal (...), amelyet a Kúria éppen a felperes nyilatkozata nyomán marasztalt el.
- [23] A Kúria ezt az érvelést nem találta elfogadhatónak a konkrét esetben. A sajtószerv objektív felelősségét nem érinti az, hogy a kifogásolt kitételek idézetek voltak, mert a sajtószerv a valótlan tények híreszteléséért is felelősséggel tartozik. Abban a perben, amelyhez a cikk kapcsolódik, a jelen per felperesének jogi felelősségét a Kúria semmilyen módon sem közvetlenül, sem közvetett

módon nem állapította meg. Az ezzel ellentétes tényállítás tehát objektíve valótlan. A Kúria az adott ügyben kizárólag az elégtétel adás szövegét pontosította, és rögzítette, hogy az egyébként jogsértőnek talált kijelentést .. tette meg. A változtatás célja azonban csak értelmezés volt.

- [24] Ehhez képest annak a közlésnek sincs valóságalapja, hogy a Kúria „jogerős papírt” szolgáltatott volna arról, hogy a jelen per felperesét hazugnak, rágalmazónak lehet nevezni. A Kúria szerint a jogi végzettségű nyilatkozóktól elvárható lett volna egy teljesen egyértelmű jogi rendelkezés megfelelő értelmezése. Ennek azonban egy helyreigazítási perben az objektív felelősségre figyelemmel nincs jelentősége.
- [25] A Kúria szerint nem alapos hivatkozás a jelen esetben az, hogy itt közéleti vagy jogértelmezési vita zajlana, a lényegi tartalom az, hogy a felperest a Kúria elmarasztalta volna, és ennek kapcsán erőteljesen kritizálható közszereplőként. Miután elmarasztalás nem történt, a kapcsolódó következtetés sem lehet megalapozott.
- [26] Minderre figyelemmel a jogerős ítélet megalapozottan rendelt el helyreigazítást, hatályon kívül helyezésre nem volt ok. A Kúria szerint az elrendelt helyreigazítás szövegének első bekezdésén túlmenő értelmező szöveg, a „valós helyzet” részletes leírása aránytalan (hosszúságú) és szükségtelen, ezért a szöveget a Kúria úgy pontosította, hogy a szövegnek a valós tények közlésére vonatkozó részének közlésére kötelező rendelkezést mellőzni rendelte a jogerős ítélet hatályában fenntartása mellett.
- [27] Az alperesek a felülvizsgálat tekintetében pervesztesek lettek, ezért a III. rendű alperes köteles megtéríteni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét, valamint köteles megtéríteni a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket is.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [28] Alaptörvény IX. cikk (1), (2) és (4) bekezdés, Smtv. 4. § (1) és (3) bekezdés, 10. §, 12. § (1) bekezdés, Pp. 342-346. §, 78. § (1) bekezdés, 275. § (3) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdés.

Záró rész

- [29] A Kúria az I.-II.-III. rendű alperesek kérelmére a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.
- [30] A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő peres felek pervesztesek lettek, ezért a III. rendű alperes köteles a felülvizsgálati eljárási költséget megtéríteni a felperesnek, illetve megtéríteni a le nem rótt illetéket.

Budapest, 2017. július 5.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó

bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő